

Arbeids- og inkluderingsdepartementet
Postboks 8019 Dep
0030 Oslo

Arbeids- og inkluderingsdepartementet	
Dok.nr:	20
2006 02198	
Dato:	25.04.06
531.11	
Saksbeh.:	VMS
INN MFE	
U.S.Nr.:	

Sendes også som e-post: vms@aid@dep.no

Deres ref:

Vår ref: #38641v1/kg-kg

Saksbehandler: Katrine Gaye
kg@jus.no

20.04.2006

Høringsuttalelse - endringer i utlendingsloven - iverksetting av VIS-systemet

Vi viser til departementets høringsbrev av 06. mars 2006 vedrørende endringer i utlendingsloven – iverksetting av VIS-systemet.

Det er en prioritert oppgave for Advokatforeningen å drive rettspolitisk arbeid gjennom høringsuttalelser. Advokatforeningen har derfor en rekke lovutvalg inndelt etter fagområder. I våre lovutvalg sitter advokater med særskilte kunnskaper innenfor det aktuelle fagfelt og hvert lovutvalg består av advokater med ulik erfaringsbakgrunn og kompetanse innenfor fagområdet. Arbeidet i lovutvalgene er frivillig og ulønnet.

Advokatforeningen ser det som sin oppgave å være en uavhengig høringsinstans med fokus på rettssikkerhet og på kvaliteten av den foreslåtte lovgivningen.

I saker som angår advokaters rammevilkår vil imidlertid regelendringen også bli vurdert opp mot advokatbransjens interesser. Det vil i disse tilfellene bli opplyst at vi uttaler oss som en berørt bransjeorganisasjon og ikke som et uavhengig ekspertorgan. Årsaken til at vi sondrer mellom disse rollene er at vi ønsker å opprettholde og videreutvikle den troverdighet Advokatforeningen har som en uavhengig og upolitisk ekspertorgan i lovgivningsprosessen.

I den foreliggende sak uttaler Advokatforeningen seg som ekspertorgan. Saken er forelagt lovutvalget for asyl- og utlendingsrett. Lovutvalget består av Arild Humlen, Knut Olaf Eldhuset, Kjell T. Dahl, Heidi Bache-Wiig og Cecilie Elisabeth Schjotvet.

Advokatforeningen avgir følgende høringsuttalelse:

1. Innledning

Advokatforeningen er tilfreds med at det presenteres et forslag til lovendring som tar sikte på å gjennomføre EU-rådets forventede forordning om et nytt europeisk visum

identifiserings system (VIS) under Schengen-systemet.

Advokatforeningen slutter seg til at Norge er forpliktet å implementere Schengen-reglene og endringer i disse, jf samarbeidsavtalen av 18 mai 1999.

Advokatforeningen bemerker imidlertid at de alminnelige prinsipper i EU-retten for implementering av vedtak gjelder også for Schengen-avtalen. Det skal ikke foretas større endringer i nasjonalt lovverk enn det som er nødvendig. Videre så kan innarbeidelsen ta hensyn til nasjonal lovteknikk og tradisjoner.

Advokatforeningen bemerker videre at forordningen er ennå ikke ferdigstilt. Departementet har opplyst at det kun vil sende nytt lovforslag på høring dersom det blir foretatt vesentlige endringer til det utkast som nå foreligger. Det vil fremstå som en mer betryggende saksbehandling, dersom det endelige vedtaket ble sendt på høring med spørsmål om høringsinstansene mener det foreligger endringer som foranledninger de foreslåtte endringene i utlendingsloven.

Advokatforeningen har i denne høringsuttalelsen konsentrert seg om enkelte lovtekniske aspekter ved implementeringen.

2. Forslag til ny bokstav f) i utlendingsloven § 37

Den foreslåtte endringen til gjennomføring av den forventede forordningen innebærer at utlendingsloven får en ny bokstav f) til § 37.

2.1 Anbefaling om henvisning til forordningen bokstav f) er ment å implementere

Slik bestemmelsen nå er utformet, går det ikke frem at den hviler på en implementeringsforpliktelse etter EF-retten. EF-retten har en særlig rettskildemessig vekt i norsk rett.

Advokatforeningen anbefaler at det innarbeides en henvisning til EF-forordningen for å sikre at lovanvenderen er kjent med bestemmelsens opphav. En slik henvisning vil også oppfylle målsetning om å synliggjøre implementering av EF-lovgivning.

Slik bestemmelsen nå er utformet, viser den heller ikke til de særskilte rettigheter som individet har under forordningen som oppretter VIS-systemet. Lovutvalget legger til grunn at implementering av forordninger skal være dekkende for det formål som søkes oppnådd. Ivaretagelsen av personvern er et sentralt formål ved opprettelsen av VIS-systemet. Det vises i den anledning særlig til forordningens artikkel 30, der det går frem at medlemsstaten er forpliktet til å informere søker og en eventuell referanse person om registrering, rett til innsyn og retting.

Advokatforeningen anbefaler at ordlyden i artikkel 30 tas inn i bestemmelsen, samt at det gjøres klart hvem individet kan rette sin anmodning til. Det anbefales videre at lovteksten angir hvilke organer som er klageinstanser, jf forordningens artikkel 34 og 35.

2.2 Anbefaling om henvisning til Europarådets regler om databeskyttelse

I forslaget nye bokstav f) tredje ledd, gjøres det en henvisning til personopplysningslova. Advokatforeningen bemerker at implementering ikke skal gå lengre enn det som er nødvendig for å oppfylle forordningens formål.

Advokatforeningen er i tvil om henvisningen til personopplysningslova i tredje ledd gjenspeiler alle sidene av de personvernshensyn som forordningen har tatt.

Gjennomføring av VIS-forordningen forutsetter at EU Direktiv 95/46 og forordning 45/2001 om databeskyttelse får full anvendelse som utgjør Europarådets regler om databeskyttelse (EDP). Selv om personopplysningslova bygger på EDP, er det ikke klart hvorvidt de blir praktisert på samme måte, jf ordningen om den uavhengige tilsynsordning som er opprettet i medhold av artikkel 41 nr 1 i forordning 45/2001.

Det kan særlig være at reglene om erstatning forstås annerledes enn det som er tilfellet for personopplysningslova. Bestemmelsen om erstatningsansvar i VIS-forordningens artikkel 27 tyder på at det foreligger slike ulikheter, da denne gir rett til erstatning på et område der det er uklart om personopplysningslovas erstatningsbestemmelser får anvendelse.

Advokatforeningen anbefaler at den nye bokstav f) i 37 får en henvisning til EDP-reglene, i tillegg til personopplysningslova. Advokatforeningen anbefaler videre at det tas inn en særskilt henvisning til erstatningsmulighetene som VIS-forordningen åpner for i artikkel 27.

Vennlig hilsen

Anders Ryssdal
leder

Merete Smith
generalsekretær